

Hodnocení diplomové práce

Posudek vedoucího

Jméno autorky: Bc. Martina Gilarová

Název práce: Multikulturní výchova v praxi: Vliv zahraničního studenta na postoje a kompetence žáků a učitelů ve třídě

Vedoucí práce: Ing. Stanislav Michek, Ph.D.

Téma práce:

Diplomová práce (DP) se zabývá aktuálním a zajímavým tématem vlivu zahraničního středoškolského studenta na postoje a kompetence žáků a učitelů ve třídě. Svým zaměřením se jedná o empirickou – deskriptivní práci založenou na smíšeném výzkumném designu, konkrétně využívající výzkumné metody polostrukturovaného rozhovoru a dotazníku vlastní konstrukce.

Cílem DP je zjistit „jak zahraniční student ovlivňuje postoje a kompetence žáků a učitelů ve třídě.“ Konkrétně a) „zjistit, zda jsou rozdíly v postojích a kompetencích mezi studenty, kteří mají zahraničního studenta ve třídě a mezi studenty, kteří jej nemají.“ b) „provést analýzu problematiky multikulturní výchovy mezi učiteli v těchto konkrétních školách.“ (Gilarová, 2015, s. 10). V úvodu autorka uvádí motivaci pro výzkumné šetření a shrnuje obsah kapitol DP.

V **teoretické části** DP (1.-4. kapitola) autorka se věnuje pojmům kultura a multikultura. Dále čerpá poznatky z vývojové a interkulturní psychologie, kdy svoji pozornost zaměřuje na 15-18 leté studenty. V následující kapitole se věnuje popisu multikulturní výchovy v ČR, kdy oporu hledá ve vzdělávací politice a závazném kurikulu škol. Ve 4. kapitole přibližuje projekty zabývající se výměnnými pobyty studentů a seznamuje čtenáře s výzkumy výměnných pobytů. Teoretická část (kapitola 1-4) práce je spíše deskriptivní, doplněná 5. kapitolou v níž autorka shrnuje poznatky podstatné pro své empirické šetření.

V **empirické části** hlavní výzkumnou otázku: „jak zahraniční student ovlivňuje postoje a kompetence žáků a učitelů ve třídě“ rozpracovává do 4 dílčích výzkumných otázek, na které následně hledá odpovědi. Oceňuji, že uvádí vazbu dílčích otázek a použitých výzkumných

metod. Martina Gilarová si také stanovila 3 hypotézy, u nichž uvádí jejich odůvodnění a vazbu jakými prostředky hypotézu zhodnotí. Následně autorka popisuje použité výzkumné metody: polostrukturovaný rozhovor a dotazník převážně založený na sémantickém diferenciatu. Oceňuji, že autorka uskutečnila předvýzkum dotazníku, který vedl k zjednodušení dotazníku, k redukci hodnocených pojmů, upřesnění škály a obohacení dotazníku o 6 položek zjišťující postoje respondentů jiným přístupem než metodou sémantického diferenciatu. Následně autorka charakterizuje výzkumný vzorek. Zde ho mohla ještě podrobněji popsat z hlediska sociodemografických charakteristik, které měla v dotazníku uvedeny. Také mohla podrobněji popsat charakteristiku 4 dotazovaných učitelů. Následně autorka popisuje vytvořený dotazník, kdy čtenáře seznamuje s položkami dotazníku a inspirativními zdroji.

V podkapitole 6.5 autorka nejprve uvádí **zjištění** získaná z 4 polostrukturovaných rozhovorů, kdy uvádí poznatky k těmto tématům: „délka působení učitele nebo koordinátora na dané pracovní pozici. multikulturní výchova ve školách, vzájemná očekávání od žáků ve třídě, navazování kontaktů a vzájemná spolupráce, cíle, pozitiva a přínos pro žáky mít zahraničního studenta ve třídě.“ Zde autorka mohla ilustrativně uvést i konkrétní citace respondentů. Následně uvádí Martina Gilarová výsledky dotazníkového šetření a postupně prostřednictvím analýzy dat posuzuje hypotézy. V analýze dat postupovala systematicky, pečlivě a transparentně. Po formální stránce výsledky prezentuje pomocí grafů, tabulek a následně zjištění popisuje. Data získaná prostřednictvím sémantického diferenciatu by šlo analyzovat i z dalších pohledů, např. zobrazit pojmy v jakých jsou vůči sobě v sémantickém prostoru, uskutečnit faktorovou analýzu dotazníku a zjistit do jaké míry se přívlastky liší od uváděných Osgoodem. Nicméně pro účely DP a vyhodnocení hypotéz je analýza dostatečná. Oceňuji, že autorka se snažila vytěžit sociodemografické charakteristiky, kdy konkrétně u 3. hypotézy se zabývala hypotézou, že studenti z rozvedených rodin mají méně pozitivní vztah k zahraničnímu studentovi než ti, kteří žijí v úplných rodinách. Autorka neopominula důležitou podkapitolu shrnutí a diskuse, v které odpovídá na výzkumné otázky, shrnuje zjištění vztahující se k míře vnímaných postojů studentů k zahraničnímu studentovi. Za podstatné považují, že výsledky interpretuje, nabízí svůj pohled k zjištěním a dále porovnává poznatky s poznatky uvedenými v odborné literatuře.

V závěru vyhodnocuje cíl své DP, uvádí limity šetření (např. malá počet respondentů), uvádí doporučení pro další šetření a částečně doporučení pro praxi multikulturní výchovy.

Rozsah práce je přiměřený ke stanoveným cílům DP (76 stran bez přílohy, 13 stran příloh). Autorka pracuje s tuzemskými i zahraničními **odbornými zdroji**. Jedná se celkem o 30 zdrojů použité literatury a o 14 elektronických zdrojů. Celkově 4 zdroje v cizím jazyce, kdy mezi ně neřadím slovenské zdroje, jsou důkazem toho, že autorka prezentované poznání čerpá spíše z tuzemských a částečně trpí provinčností běžnou u DP. U empirické části vychází z poznatků z metodologické literatury a odkazuje na ně. Odkazování na webové servery bez uvedení konkrétních stránek nepovažuji za příliš zdařilé (např. AFS.cz [on line], [cit. dne 17. 11. 2013]. Dostupné z <http://www.afs.cz/>; WIKIPEDIA, [on line], [cit. dne 1. 10. 2014]. Dostupné z <http://www.cs.wikipedia.org/>).

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Text DP je psán relativně čtivým jazykem.

Martina Gilarová splnila **cíl práce** a v DP prokázala erudovanost požadovanou u tohoto typu práce. Zejména oceňuji tvorbu a použití výzkumného nástroje – dotazníku vlastní konstrukce. Při tvorbě DP samostatně pracovala a konzultovala, což výrazně ovlivnilo výslednou podobu DP.

Konkrétní dotaz u obhajoby:

Můžete u obhajoby zhodnotit, co považujete pro Vás za nejdůležitější, co jste se při tvorbě DP naučila? Co z toho předpokládáte, že využijete při své odborné práci po ukončení studia?

Citovaná literatura:

- Gilarová, M. (2015). *Multikulturní výchova v praxi: Vliv zahraničního studenta na postoje a kompetence žáků a učitelů ve třídě*. Hradec Králové: PedF UHK. Diplomová práce.

Navrhované hodnocení:

Datum: 23. 3. 2015

.....

Podpis vedoucího práce